

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3748/2020
27.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца – противтуженог АА из ..., са боравиштем у ..., чији је пуномоћник Зринка Фируловић, адвокат из ..., против тужене – противтужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милорад Бојчевић, адвокат из ..., ради брачне тековине, одлучујући о ревизији тужене - противтужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4950/2018 од 16.05.2019. године, у седници већа одржаној дана 27.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене - противтужиле, изјављена против става два изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4950/2018 од 16.05.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Неготину П 8/15 од 09.05.2018. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац власник девизних средстава по основу заједничког стицања са уделом од 59% на износу од 126.000,00 ЦХФ, која су била орочена код ... банке АД Београд, Експозитура ..., на име тужене, као и на износу камате од 5.544,20 ЦХФ која је обрачуната на тај износ за период од 12.04.2011. године до 09.12.2013. године, а који укупан износ од 131.545,20 ЦХФ је тужена подигла са рачуна дана 09.12.2013. године и угасила рачун, па је тужена обавезана да тужиоцу исплати износ од 77.611,08 ЦХФ са каматом по Закону о затезној камати, почев од 09.12.2013. године па до исплате, док је тужбени захтев тужиоца за износ преко досуђеног удела од 59% у износу од 77.611,08 ЦХФ па до траженог удела од 100% у износу од 131.544,20 ЦХФ са траженом каматом одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужилац власник по основу заједничког стицања са уделом од 59% од девизних средстава и то износа од 22.719,46 евра која су била уложена код ... банке АД Београд, Експозитура ..., износа од 37.204,24 евра који је био орочен на рачуну ... у стечају и пренет на рачун Банке ... АД Београд, износа од 11.464,38 евра, који је био орочен код Нове ... у стечају и пренет на рачун Банке ... АД Београд, па је тужена обавезана да исплати тужиоцу 59% наведених девизних средстава и то износ од 13.404,48 евра са каматом по Закону о затезној камати почев од 10.12.2013. године, па до исплате, износ од 21.951,68 евра и износ од 6.673,98

евра са каматом по Закону о затезној камати почев од 17.01.2014. године па до исплате, док је тужбени захтев тужиоца преко досуђеног удела од 59% па до траженог удела од 90% од наведених девизних средстава са траженом каматом, као и удела од 90% на износу од 6.976,18 евра који је био орочен код ... у стечају и пренет на девизни штедни рачун Банке ... АД Београд, а подигнут са рачуна 14.05.2013. године, са траженом каматом од 14.05.2013. године и на износ од 13.000 ЦХФ са траженом каматом од дана подношења тужбе 02.03.2015. године, одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, утврђено је да је тужилац власник по основу заједничког стицања са уделом од 59% на покретним стварима ближе означеним у овом ставу изреке, па је обавезана тужена да му утврђени удео на наведеним покретним стварима уступи у судржавину, док је тужбени захтев тужиоца за предају његовог досуђеног дела путем физичке деобе у искључиву државину на напред наведеним покретним стварима, као и за уступање утврђеног удела на покретним стварима ближе означеним у овом ставу, путем физичке деобе у државину одбијен као неоснован. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца преко досуђеног удела од 59% па до траженог удела од 90% на имовини наведеној у изреци под ставом три, као и да се утврди да је исти власник по основу заједничког стицања са уделом од 90% на покретним стварима ближе означеним у овом ставу изреке, те да му тужена тај сувласнички део уступи у државину путем физичке деобе, као неоснован. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име његових улагања по основу заједничког стицања са уделом од 59% на предметним непокретностима и то на стамбеној згради која се састоји од сутерена и приземља, гаражи (шупи), поплочавању дворишта бетонским елементима са бетонским ивичњацима, огради од плетене меркатир жице на металним стубовима и уграђеном металном капијом, дворишне ограде која има бетонску цоклу, огради на бетонској цокли, бетонског зида на постављеној металној огради од кованог гвожђа, три армирана бетонска стуба са украсним бетонским фигурама, а између ових стубова постављене велике и мале капије од кованог гвожђа бетонске цокле, обрађене правим вештачким каменом, а на цокли постављеној алуминијумској огради, потпорног зида и полагању пластичних црева од бунара до гараже и свињца, одређених дименизија као у том ставу изреке, а што је све изграђено на кућном плацу у улици ... број ... на КП .../... и на КП ... КО ..., као и на име куповине плаца КП ... грађевинска парцела .../... површине 5 ари КО ..., који се налази у продужетку парцеле тужене КП .../... исплати износ од 3.101.539,47 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 09.05.2018. године па до коначне исплате, док је тужбени захтев тужиоца преко досуђеног износа па до траженог износа од 4.600.000,00 динара, а до траженог удела од 90% на име улагања у напред описаним непокретностима са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 09.05.2018. године па до коначне исплате, одбијен као неоснован. Ставом шестим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име њеног учешћа по основу заједничког стицања са уделом од 41% исплати износ од 824,09 ЦХФ, износ од 20.002,90 евра, износ од 11.344,57 евра, који се налазе на рачунима код ... банке АД и износ од 4.486,31 евра, који се налази на рачуну код ... АД, све са каматом по Закону о затезној камати почев од дана подношења тужбе 26.01.2015. године па до коначне исплате, док је захтев тужене – противтужље за исплату тражене камате на досуђене износе почев од 15.01.2014. године па до дана подношења тужбе 26.01.2015. године, као и за износ преко досуђеног удела од 41% па до траженог удела од 50% и то до износа од 1.010,00 ЦХФ, до износа од 24.393,50 евра до износа од 13.833,50 евра и до износа од 5.471,00 евра који се налазе на рачунима код напред наведених банака, као и за исплату износа од 25.000 евра

све са траженом каматом почев од 15.01.2014. године па до коначне исплате, одбијен као неоснован. Ставом седмим изреке, утврђено је да је тужена – противтужиља власник по основу заједничког стицања са уделом од 41% на непокретној имовини и то породичној стамбеној згради која се састоји од подрума, приземља и поткровља, летњиковцу и додатном делу роштиља, бунару, огради око плаца, темељу и цокли од бетона са бетонским стубовима изливеним окапницама и постављеним бетонским украсним елементима и уграђених алуминијумских капија са даљинским отварањем и поплочаним бетонским елементима са уграђеним бетонским ивичњацама, све изграђено на КП ... КО ..., заједно са одговарајућим уделом земљишта на коме су наведени објекти изграђени и одговарајућим уделом плаца неопходним за њихову редовну употребу сразмерно њеном досуђеном уделу, па је тужилац – противтужени обавезан да јој ово право призна и трпи упис код СКН ... и њен део преда у судржавину, док је тужбени захтев за предају њеног досуђеног дела у искључиву државину одбијен као неоснован. Ставом осмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужене – противтужиље за износ преко досуђеног удела од 41% па до траженог удела од 50% на непокретној имовини наведеној у изреци под ставом седам, као и да јој тужилац – противтужени ово право призна и за ту разлику трпи упис власништва у СКН ... и исти преда путем физичке деобе у својину и државину, као неоснован. Ставом деветим изреке, утврђено је да је тужилца – противтужена власник по основу заједничког стицања са уделом од 37% на старој стамбеној згради на КП ... КО ..., заједно са одговарајућим уделом земљишта на коме је наведени објекат изграђен и одговарајућим уделом неопходним за редовну употребу истог објекта, сразмерно њеном досуђеном уделу, па је тужилац обавезан да јој ово право призна и трпи упис права својине код СКН ... и њен део преда у судржавину, док је захтев за предају досуђеног дела у искључиву државину одбијен као неоснован. Ставом десетим изреке, утврђено је да је тужена власник по основу заједничког стицања са уделом од 41% на покретним стварима ближе наведеним у том ставу изреке, па је тужени обавезан да јој утврђени удео на тим покретним стварима уступи у судржавину, док је захтев за предају досуђеног удела путем физичке деобе у искључиву државину, као и захтев за уступање утврђеног удела на једном кревету за масажу кинеске производње, једном собном бициклу са пет степена, путем физичке деобе у државину, одбијен као неоснован. Ставом једанаестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужене – противтужиље за износ преко досуђеног удела од 41% па до траженог удела од 50% на имовини наведеној у изреци под ставом десет, као и да се утврди да је иста власник по основу заједничког стицања са уделом од 50% на још шест тапацираних столица, те да јој тужилац тај сувласнички део уступи у државину путем физичке деобе, као неоснован. Ставом дванаестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужене којим је тражила да се утврди да је носилац права коришћења на $\frac{1}{2}$ дела КП ... КО ..., ванкњижна својина која је купљена од ВВ из ..., што је тужилац дужан да јој призна и трпи упис права власништва код СКН ..., физичка деоба и предају сувласничког удела у својину и државину по правноснажности пресуде, као неоснован. Ставом тринаестим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име увећене вредности воћњака на КП ... КО ..., за преостале године коришћења исплати износ од 52.650,15 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења 09.05.2018. године, до коначне исплате, док је тужбени захтев на досуђени износ са траженом законском затезном каматом почев од 19.06.2017. године до 19.05.2018. године, као и преко досуђеног износа од 52.650,15 динара па до траженог износа од 74.207,00 динара са траженом законском затезном каматом почев од 19.06.2017.

године па до коначне исплате, одбијен као неоснован. Ставом четрнаестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 4950/2018 од 16.05.2019. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Вишег суда у Неготину П 8/15 од 09.05.2018. године у одбијајућем делу става другог, у односу на износ од 6.976,18 евра са траженом каматом почев од 14.05.2013. године и у ставу четрнаестом изреке, и у тим деловима предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење. Ставом другим изреке, одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и потврђена пресуда Вишег суда у Неготину П 8/15 од 09.05.2018. године у ставу првом, преосталом делу става другог, у ставу трећем, четвртном, петом, шестом, у усвајајућем делу става седмог, у ставу осмом, у усвајајућем делу става деветог, ставу десетом, једанаестом, дванаестом и тринаестом изреке.

Против другостепене пресуде у делу изреке под ставом два, тужена – противтужиља је благовремено изјавила ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду у побијаном делу применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...82/20) и утврдио да ревизија тужене - противтужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни повреда из става 1. тог члана Закона пред другостепеним судом, која би могла да утиче на доношење законите и правилне одлуке. Указивањем на погрешну и непотпуну оцену доказа тужена – противтужиља суштински оспорава утврђено чињенично стање што не може бити ревизијски разлог у смислу одредбе члана 407. став 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у ванбрачној заједници почев од 1994. године, а брак су закључиле 2000. године. Фактичка заједница трајала је до краја 2013. године, а брак је разведен правноснажном пресудом 2014. године. За време трајања заједнице странке су живеле и радиле у Тужилац је био власник ... у моменту заснивања заједнице и обављао је ту делатност све до 2011. године када је угасио предузеће и вратио се у Тужилац је остварио право на пензију у висини од 2.900 ЦХФ. Тужена је обављала послове ..., најпре у предузећу „...“, затим у ..., ... и по овим основима укупно је остваривала месечну зараду од 4.000 ЦХФ. Од 2003. године тужена је остварила право на инвалидску пензију у износу од 1.700 ЦХФ месечно, а од 2010. године право на старосну пензију у висини од 1.600 ЦХФ месечно. За време трајања ванбрачне и брачне заједнице, на постојећем стамбеном објекту у ... у својини тужене, странке су извеле грађевинске радове, изграђена је гаража са шупом, дограђене помоћне просторије, свињац, метални елементи за преграде и капије, док је у селу ... постојао стамбени објект власништво тужиоца са темељима, зидовима и плочом, остали радови на објекту урађени су током заједнице, а након њеног престанка на новој стамбеној згради на котлу дограђен је додатак за пелет, довод за централно грејање, постављена су два алуминијумска радијатора у претсобљу и урађено соларно грејање. Странке су такође извршиле куповину парцела које су се граничиле са њиховим парцелама – двориштима, с тим што упис права

својине на купљеним парцелама није извршен на име странака. У току трајања заједнице купљене су покретне ствари и увећана вредност КП ... КО ... засадима родног воћа и садницама винове лозе. У поступку је извршено вештачење, па је вештак грађевинске струке у налазу и мишљењу дао вредност свих изведених радова у току трајања брачне заједнице на непокретностима тужиоца у ... и на непокретностима тужене у ..., као и изведених радова након престанка заједнице живота, па је нашао да је изведеним радовима у заједници на непокретностима тужиоца увећана његова вредност за 74,02%, а на непокретностима тужене за 58,80%. Вештак трговачке струке у налазу и мишљењу утврдио је вредност покретних ствари које се налазе на лицу места у кућама странака у ... и ..., као и вредност ствари које нису нађене на лицу места. Према налазу вештака пољопривредне струке током заједнице живота на делу КП ... коју су странке купиле, а не води се на име тужиоца и припојена је његовом плацу засађене су саднице различитог воћа, као и саднице винове лозе, чиме је увећана вредност те парцеле. Странке су у току брачне заједнице стекле и новчана средства која су се налазила на њиховим девизним рачунима код банака, с тим што је тужена пре престанка фактичке заједнице подигла новац са својих рачуна.

Одлучујући о доприносу странака у стицању имовине судови су ценили висину зараде коју је тужилац остваривао у ... фирми која је пословала у ... до 2011. године, те да је од 2009. године остварио и право на пензију у висини од 2.900 швајцарских франака, док је зарада, а затим и пензија тужене најпре инвалидска пензија од 2003. године у износу 1.700 швајцарских франака, а затим и старосна пензија од 1.600 швајцарских франака била знатно нижа, при чему су судови приликом утврђивања удела тужене – противтужиље имали у виду и чињеницу да је тужена – противтужиља бринула о заједничком домаћинству странака, да је за време извођења радова на објектима у ... и ... била често присутна док су мајстори радили. Сразмерно утврђеној вредности укупне имовине и доприноса странака стицању заједничке имовине судови су утврдили да допринос тужиоца – противтуженог у стицању заједничке имовине износи 59%, а да допринос тужене – противтужиље у стицању заједничке имовине износи 41%.

Правилно су нижестепени судови на утврђено чињенично стање применили материјално право када су делимично усвојили, а делом одбили тужбени и противтужбени захтев у побијаним ставовима правноснажног пресуђења.

Неосновано се ревизијом тужене – противтужиље оспорава правилност примене материјалног права, одредаба члана 168. и 180. став 3. и 4. Породичног закона. Тужена – противтужиља ревизијом указује на законску претпоставку једнаких удела супружника у стицању заједничке имовине, која по становишту ревидента није оборена.

Одредбом члана 168. ставом 1. прописано је да имовина коју је супружник стекао пре склапања брака представља његову посебну имовину. Ставом 2. истог члана прописано је да имовина коју је супружник стекао у току трајања брака деобом заједничке имовине, односно наслеђем, поклоном или другим правним послом којим се прибавља искључива права представља његову посебну имовину.

Одредбом члана 180. Породичног закона прописана је судска деоба заједничке имовине супружника или бивших супружника. У смислу члана 177. истог Закона под деобом заједничке имовине сматра се утврђивање сувласничког удела сваког супружника у заједничкој имовини. Ставом 2. члана 180. Породичног закона прописана је законска претпоставка да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки. То је оборива претпоставка. Према ставу 3. истог члана већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини, те других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине.

Све наведене критеријуме нижестепени судови су конкретизовали и применили на спорни однос странака узимајући у обзир све врсте доприноса странака у стицању заједничке имовине, као и вредност посебне имовине којом је свака од њих учествовала у стицању заједничке имовине. Цењен је допринос тужене – противтужиље по свим мерилима на које указује ревизијом. Утврђено је да је тужилац – противтужени у већој мери допринео стицању заједничке имовине, при чему су нижестепени судови правилно применили и одредбу члана 191. Породичног закона којом је прописано да имовина коју су ванбрачни партнери стекли радом у току трајања заједнице живота у ванбрачној заједници представља њихову заједничку имовину и да се на имовинске односе ванбрачних партнера сходно примењују одредбе овог Закона које регулишу имовинске односе супружника, с обзиром да су у периоду од 1994. године до 2000. године парничне странке живеле у ванбрачној заједници, а да су 2000. године закључиле брачну заједницу, како је то напред наведено.

Неосновани су ревизијски наводи тужене – противтужиље и у односу на досуђену камату, јер су нижестепени судови о истој одлучили правилном применом одредбе члана 277. ЗОО и дали разлоге прихватљиве и за овај суд.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност другостепене одлуке, то је ревизија тужене – противтужиље одбијена као неоснована, па је одлучено као у изреци пресуде, на основу одредбе члана 414. Закона парничном поступку.

**Председник већа-судија,
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић